

ESMINIAI EDUKACINIAI SOCIALINIO DARBO ASPEKTAI

Dalia Verbylė

Kauno kolegijos Medicinos fakultetas

Raktažodžiai: edukacinis socialinio darbo aspektas, mokytojas, geras mokymas, identitetas, integralumas, transcendentinis aspektas, tiesos siekianti bendruomenė, mokymo/si būdas, dialogas.

Santrauka

Straipsnyje aptariama keli esminiai edukaciniai socialinio darbo aspektai. Vienas aspektas - tai socialinio darbuotojo - mokytojo vidiniai ypatumai (identitetas ir integralumas), o tai reikalauja savęs pažinimo (intelektualinio, emocinio ir dvasinio), nuo ko priklauso mokytojo autoritetas. Kitas aspektas - sukurti mokymo/si erdvę, kurioje būtų praktikuojama tiesos siekianti bendruomenė kaip pažinimo pagrindas. Tam aptariami tiesos pažinimo ir mokymo/si būdai: linijinis, statiškas, hierarchinis ir apskritiminis, interaktyvus, dinamiškas, jų privalumai ir trūkumai. Trečias aspektas - pristatoma pažinimo bendruomenėje specifika, tai yra transcendentinis principas, galintis išreikšti save begaline įvairove formų ir technikų priklausomai nuo mokytojo identiteto ir integralumo. Toks mokymas/is pristatomas kaip sutelktas ne į mokytoją, ne į mokinį, bet į dalyką kaip objektą, esantį mokinio ir mokytojo dėmesio centre, nes toks pažinimas leidžia studentams, klientams mokytis kartu ir suteikia galimybę pažvelgti į realybę kitų akimis. Tokiu atveju pagrindinis mokymo/si metodas, labiausiai atspindintis pažinimo esmę (iš asmens vidaus į išorę) - dialogo metodas.

Įvadas

Anot V. Baršauskienės ir I. Leliūgienės (1), mokymas socialiniame darbe tampa asmenų įgalinimu. Tokiu būdu keičiasi asmuo, keičiasi bendruomenė. Taigi mokymas įgalina ir asmeninius, ir visuomenės pokyčius. Dar daugiau mokyme yra politinio aspekto (P. Freire (5), T. Groome (7) ir filosofinio (P. Palmer (11), P. Jarvis (8), nuo to priklauso asmens ir visuomenės gyvenimo kokybė.

Taigi viena iš pagrindinių socialinio darbuotojo funkcijų yra edukacinė, kurios esminė dalis yra mokymas.

Žmogus mokosi visą gyvenimą, kaip teigia Mokymosi visą gyvenimą memorandumas. To reikalauja žmogaus raida ir nuolat besikeičianti aplinka. Taigi gero mokymo/si esminiai komponentai: mokytojas ir mokymo/si bendruomenė.

Straipsnyje aptariami esminiai edukaciniai socialinio darbo aspektai: mokytojo vidiniai ypatumai ir pažinimo bendruomenėje specifika.

Straipsnio tikslas - išsiaiškinti esminius edukacinio darbo aspektus: mokytojo vidinius ypatumus ir pažinimo bendruomenėje specifika.

Tyrimo objektas ir metodai

Nagrinėjant socialinio darbo edukacinius aspektus tyrimo objektu pasirinkta esminiai edukaciniai socialinio darbo aspektai: mokytojo vidiniai ypatumai ir pažinimo bendruomenėje specifika. Metodai: mokslinės literatūros analizė, lyginimas ir sintezė.

Mokytojo vidiniai ypatumai. Vienas iš svarbiausių edukacinių socialinio darbo aspektų yra socialinis darbuotojas kaip mokytojas (ugdytojas, švietėjas). P. Palmer (11), P. Jarvis (8), B. Bruner (2), tyrinėję mokytojų veiklą, priėjo išvados, jog svarbiausia minėtoje veikloje yra mokytojas kaip žmogus, t.y. žmogaus asmuo, jo vidinis pasaulis, „drausa mokyti“, jo identitetas ir integralumas. Taigi mokymą socialiniame darbe pirmiausia reikėtų suprasti kaip užduotį pažinti save. Taigi mokymas kyla iš paties mokytojo vidaus - mokytojas moko tai, kuo jis pats esąs. Todėl geras mokymas reikalauja savęs pažinimo. Vadinas, pažinimas, tą kuriuos mokoma, ir dalyko pažinimas priklauso nuo savęs pažinimo.

P. Palmer (11) išskiria tris mokymo/si būdus: intelektualinį, emocinį ir dvasinį. Intelektualinis mokymas/is reiškia, ką mokytojas galvoja apie mokymą/si - jo turinį, formas, studentus, klientus, jų prigimtį. Emocinis - kaip mokytojas ir studentas ar klientas jaučiasi mokydami. Dvasinis - kaip žmogus daugybe būdų atsako į širdies rūpestį, kaip sujungia įvairius gyvenimo aspektus. Būtent šis mokymas/is yra ieškojimas, vedantis žmones iš asmens vidinio netauto į matomą išorinį socialinį pasaulį.

P. Palmer (11), Groome T. (7) teigimu, geras moky-

mas negali būti suvestas į technikas; geras mokymas kyla iš mokytojo identiteto (visos žmogaus galios, sudarančios jo gyvenimą: genetika, vyro ar moters prigimtis, kultūra, žmonės, su kuriais bendraujama, meilės, kančios patirtis ir t.t.) ir mokytojo integralumo (visuma, kurią žmogus pajėgia sukurti, o tai reiškia veiksmų tapsmą, žinant visą save). Mokymas daugiau priklauso nuo pasitikėjimo savimi nei nuo metodų. Todėl geras mokytojas laikysis integralumo pozicijos - viską susieti į visumą. Taigi mokytojo sukurti ryšiai yra jo širdyje, kur intelektas, emocijos ir dvasia susilieja viename žmoguje. Tokiu būdu žmogus moko iš visų savo galių, iš visos asmenybės.

Daugelis tampa mokytojais, nes nori padėti kitiems, nes tiki, jog idėjos yra realios ir galingos, kaip ir žmonės supantis pasaulis (P. Freire) (5). Tik asmens vidinė realybė (idėjos, vertybės, įsitikinimai, požiūriai ir kt.) yra svertai mokymui ir gyvenimui, tai išmintis, kuria dalijamasi. O išmintis susijusi su autoritetu.

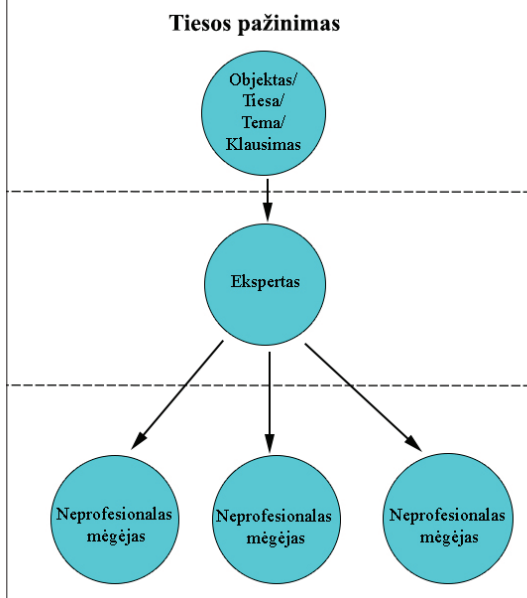
Būti mokytoju, reikia turėti autoritetą. Technikos ir technologijų kultūroje dažnai sumaišomas mokytojo autoritetas ir galia. Galia veikia daugiau iš išorių galių, autoritetas - iš vidinių žmogaus galių. Todėl klystama, ieškant autoriteto ne savyje, o išorinėse galiuose. Išorinės galios priemonės daug duoda mokymui, bet jos neprideda autori-

teto. Mokytojo autoritetas labiausiai priklauso nuo to, kaip mokytojas priima savo identitetą ir integralumą bei savo pašaukimą (P. Palmer) (11).

Pagal K. Tanner (13), šiandieniniam švietimui būdinga baimės kultūra. Baimė yra tai, kas nutolina mokytoją nuo pačio savęs, kolegų, studentų ir klientų. Mokytojo baimės persiduoda studentui, klientui ir jos didėja, kelia įtampas ir tiesiog paralyžiuoja mokymą/si. Visgi kai kurios baimės turi teigiamą poveikį. Jos padeda išlikti, net mokytis, tobulėti, jei mokytojas jas įvardija ir priima. Baimės, pagal B. Bruner (2), P. Jarvis (8), kyla iš kraštutinumų, prieštaravimų, kurie sudaro gyvenimo realybę. Tad mokyme įvairūs paradoksai yra mokymo realybė ir juos reikia priimti.

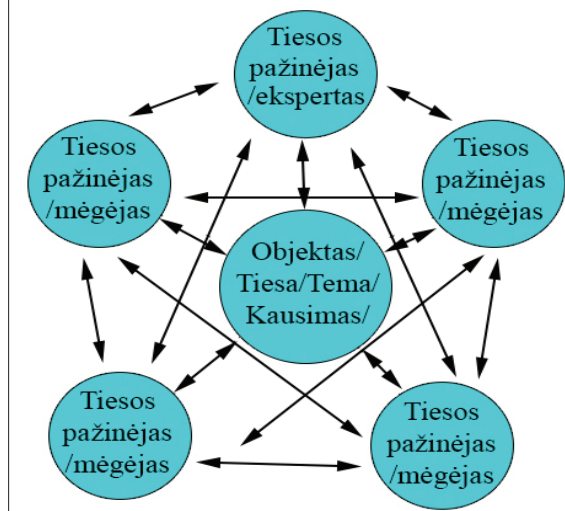
P. Jarvis (8) teigimu, mokymo/si paradoksai kyla dėl prieštaravimų, susidarančių pačiose mokymo ištakose (mokymas yra individualus, o visuomenė organizacinė; mokymas gali būti ir konformistinis, ir kūrybiškas), žmogaus egzistencijoje (gyvenimas ir mirtis, džiaugsmas ir liūdesys, laisvė ir laisvės baimė, suvaržymai ir viltis bei pan.) ir visuomenėje (žmogus nori būti pačiu savimi, todėl jis turi išsilaisvinti iš kitų žmonių). Didžiausi mokymo/si paradoksai apima visas gyvenimo dimensijas ir sritis, kaip pvz: žinojimas ir elgsena, pažinimas ir moralė, gyvenimas ir mokymasis visuomenėje, buvimas ir turėjimas, prasmė ir

1) Linijinis, statiškas, hierarchinis mokymas/is.
Tai pateikiama schemoje: Objektas/Tiesa/Tema/
Klausimas → Ekspertas → Neprofesionalas mėgėjas

1 paveikslas

2) Apskritiminis, interaktyvus, dinamiškas mokymas/is.
Tai pateikiama **schemoje**:
Tiesos pažinėjas (ekspertas, mėgėjas) → Objektas/
Tiesa/tema/Klausimas → Tiesos pažinėjas (ekspertas,
mėgėjas) → Objektas/Tiesa/tema/Klausimas

2 paveikslas

tiesa, mokymasis ir darbo vieta, senėjimas ir išmintis ir kt.

B. Bruner (2) šiuolaikiniame švietimo kontekste išskiria keletą paradoksų, padedančių sukurti mokymo/si erdvę, kuri turi būti: apibrėžta ir atvira; priimančia ir atsakinga; kviečiančia individualius ir grupės balsus; gerbiančia mažas individualias istorijas ir dideles tradicijos istorijas; gerbiančia vienatvę ir kuriančia bendruomenę, priimančia tylą ir kalbą. Visa tai reikia priimti, o ne ignoruoti. Minėtus paradoksus autorius įvardija kaip gaires bet kokiam mokymui/si bet kokiame srityje. Paradoksai, keliantys įtampas, yra gyvenimo ir mokymo/si realybė ir galimybė mokytojui tobulėti. Jei mokytojas visiškai neišgyvena įtampų, jos neišnyksta, bet pereina į gilesnį lygmenį ir ten progresuoja.

Tuo tarpu, pagal Aristotelį, mokymo/si sėkmę lemiantis dėsningumas būtų tada, kai išvengiama kraštutinumų. Šis aukso vidurį nusakantis teiginys atitinka visus ugdymo principinius požymius.

Pažinimo bendruomenėje specifika. Geras mokymas priklauso nuo mokytojo asmens ir mokymo/si bendruomenės. Jau Sokratas pažinimą kildino iš žmogaus vidinių galių, ką visada pabrėžia humanistai. Visgi, pagal vertybinio ugdymo tyrėjus (P. Freire (5), P. Jarvis (8), P. Palmer (11), T. Groome (7), geras mokymas/is prasideda žmogaus viduje ir tęsiasi bendruomenėje. Juk gyvenimo realybė yra bendruomeninė, t.y. bendruomeninių ryšių tinklas; ir žmogus gali pažinti realybę tik būdamas joje. Kaip teigia G. Gadamer (6), bendruomenė yra vidinio žmogaus pasaulio išorinis ir matomas ženklas, kylantis, pasak P. Palmer (11), iš asmeninio identiteto ir integralumo ir vedantis į ryšių pasaulį.

Tad mokymo uždavinys idealistiniu ir humanistiniu požiūriu - sukurti mokymo/si erdvę, kurioje būtų praktikuojama tiesos siekianti bendruomenė. Remiantis švietimo istorija, galima išskirti du tiesos pažinimo ir mokymo/si būdus: 1) linijinį, statišką, hierarchinį ir 2) apskritiminį, interaktyvų, dinamišką (1, 2 paveikslas).

Pirmame paveiksle matyti, kad ekspertas (mokytojas) yra tas asmuo, kuris suteikia priėjimą prie tiesos, informaciją apie tiesą pateikia per savo prizmę, jis yra arčiau tiesos. Neprofesionalas, mėgėjas (studentas, klientas) yra toliau nuo tiesos ir ją priima tik per ekspertą. Tarp ekspertų ir mėgėjų nėra jokio ryšio, nes jie yra skirtinguose tiesos pažinimo lygiuose. Paveiksle akivaizdu, kad tiesa nuleidžiama iš viršaus. Toks požiūris į tiesos pažinimą ir mokymą/si dar dažnai sutinkamas mokyme. Dažnai tai siejama su praeities mokymo sistemomis, bet vis dėlto, tai yra požiūris, turintis stiprią hierarchinę struktūrą. Toks pažinimas vyksta gana paprastai ir greitai, reikalingas mažiau sąnaudų, resursų, niekam nepavojingas ir labai centralizuotas.

Antrame paveiksle matyti, kad objektas/tiesa/tema/

klausimas yra apskritimo (rato) centre, o tiesos pažinėjas (ir ekspertas, ir mėgėjas) yra apskritimo (rato) išorėje. Ir ekspertų, ir mėgėjų situacija panaši: jie visi suinteresuoti siekti tiesos ir pasidalyti savo patirtimi apie tai. Tokiu atveju susikuria skirtingi ryšiai tarp asmenų ir tarp objekto/temos ir atskirų asmenų tarpusavyje tuo pačiu metu. Pastarasis požiūris į tiesos pažinimą ir mokymą/si radikaliai skiriasi nuo pirmojo. Antrasis požiūris daugiau primena demokratine valdymo sistemą. Šiame požiūryje kiekvienas siekia ir realizuoja savo pažinimo poreikį ir įneša savo asmeninį indėlį į bendrą gerį. Šiuo atveju visi yra panašioje situacijoje: visi susiję, daro įtaką ir įtakojami. Tai transformuojantis ir politinis požiūris, todėl daug sudėtingesnis, revoliucingas. Minėtas požiūris, dar pradėtas deivės Atėnės, vėliau vystytas Sokrato ir išpuoselėtas iki šių dienų ir labai populiarus postmoderniame mokyme/si.

Interaktyvus, dinamiškas požiūris yra svarbus edukacinis socialinio darbo aspektas, kurio dėka mokymas tampa žmogaus įgalinimu, kurį, anot V. Baršauskienės ir I. Leliūgienės (1), galima aiškinti žmogaus autonomijos ir dalyvavimo valdyme siekimu. Įgalintas žmogus ima likimą į savo rankas ir pradeda aiškinti viso to priežastis, tai yra filosofuoti ir politikuoti. Taipogi įgyjamas pasitikėjimo savimi jausmas, asmeninis gyvenimas keičiasi, o tuo veikiami pokyčiai ir visoje socialinėje sistemoje. Tai ne tik individualus, bet ir visuomeninis pokytis. P. Freire (5), P. Jarvis (8), T. Groome (7) teigimu, toks mokymas/is transformuoja asmenis ir visuomenes.

Įgalinimą puikiai iliustruoja pasikeitimo žiniomis teorija, kurios pagrindas yra principas, kad kiekvienas turi kokių nors žinių ir gali jomis pasidalyti, perduoti kitiems. Taigi bendruomeninis mokymas turi būti organizuotas taip, kad kiekvienas galėtų perduoti savo žinias ir mainais gauti žinių iš artimos aplinkos. Šis mokymo principas puikiai dera su kitu svarbiu ugdymo aspektu - ryšių kūrimu ir palaikymu (V. Baršauskienė ir I. Leliūgienė (1).

B. Bruner (2), G. Gadamer (6), A. Dillard (4), K. Wojtyła (14) pabrėžia, kad pažinimo pagrindas yra pati tiesos siekianti bendruomenė. Kadangi tiesa yra transcendentinė vertybė, tai minėtame pažinime yra transcendentinis aspektas. Svarbiausia, tai suvokti, nes, išnykus tokiam suvokimui, pažinimo bendruomenė nukrypsta į absoliutizmą ir reliatyvizmą. Tuo tarpu atvirumas transcendentijai apsaugo bendruomenę nuo minėtų kraštutinumų. Taigi pažinimas bendruomenėje yra ir transcendentijos pažinimas. Anot poeto M. Rilkės (12), tokia bendruomenė gyvuoja ne asmeninių galių, minčių ir jausmų, o „didžiųjų dalykų malonės“ galia, t.y. transcendentine galia. Pažinimo procese minėta galia pažadina žmoguje vertybes, kurios mokymo/si bendruomenei suteikia tikrą gyvenimą. Tada žmonės

priima priešingumus, dviprasmybes, kūrybinį konfliktą, elgiasi garbingai, nuolankiai, tampa laisvi. Reiškia, transcendentinės vertybės (tiesa, gėris, grožis) žmogų nukreipia, ugdo, jei jis joms atviras. Kitaip sakant, tiesos pažinimas priklauso nuo pačio savęs pažinimo.

Kaip teigia E. Husserl (9), K. Vojtyla (14), pažinimas kyla iš realios transcendentinės patirties ir transcendencijos kaip realybės. Minėta realybė, iš vienos pusės, tai begalinė realybės energija, iš kitos pusės, transcendencija reiškia paprasčiausia tai, kad realybė yra verta pagarbos. Apie tokį transcendentinį santykį kalba ir M. Buberis (3) akcentuodamas, jog minėto santykio pagrindas yra pagarba. Suvokti realybės energiją ir nuolat ją jausti nėra taip paprasta, bet galima praktikuoti nuolatinę pagarbą didiems dalykams. Šiuolaikinėje kultūroje, stokojančioje pagarbos ir didiems, ir mažiems dalykams, manymas „vertas pagarbos“ geriausiu atveju tampa banalus (P. Lakeland (10)). To įtakoje mokymas taipogi išgyvena banalumą.

Įtraukiant studentus į tiesos siekiančią bendruomenę nebūtina kėdes statyti ratu ir diskutuoti tarpusavyje. Susietumo jausmas gali būti generuojamas ir didelėje, ir mažoje auditorijoje per paskaitas, praktinius ar laboratorinius darbus, teikiant pagalbą, atliekant praktiką, naudojant elektronines informacijos priemones ir daugelį kitų mokymo/si aplinkų tiek tradicinių, tiek ir eksperimentinių. Kaip ir pats mokymas, taip ir mokymo/si bendruomenės kūrimas niekada negali būti redukuotas tik į technikas. Svarbiausia šiuo atveju yra bendruomenės ryšiai, o ne forma ir technika. Pažinimas bendruomenėje kyla iš transcendentinio principo, kuris gali išreikšti save begaline įvairove išraiškų ir formų priklausomai nuo mokytojo identiteto ir integralumo.

Remiantis apskritiminiu, interaktyviu, dinamišku požiūriu pažinimas bendruomenėje galbūt turėtų būti sutelktas ne į mokytoją, ne į mokinį, bet į dalyką kaip objektą, esantį mokinio ir mokytojo dėmesio centre. Tiesos siekianti bendruomenė auditorijoje - tai bendruomenė, susitelkusi apie svarbius dalykus, kaip mokymo/si centrą. Kai mokymas/is yra centruotas į dalyką, o ne į mokinius ar mokytoją, tada niekas neignoruoja, nei mokiniai, nei mokytojas, nes jie visi siekia pažinimo. Tai ir etiška, ir intelektualu: tokie studentai ir klientai tampa aktyvūs, iniciatyvūs, laisvesni, drąsesni, kritiškesni ir tolerantiškesni. Tiesos siekiančios bendruomenės edukacijos galia pasireiškia dėl dviejų priežasčių. Pirmą, žmogaus protas geriau priima informaciją ne kaip padalytą, atskirtą, segmentuotą, bet kaip informacinės bendruomenės realybės prasmingų ryšių, sąsajų būdus bei pavyzdžius. Antra, tiesos siekianti bendruomenė leidžia studentams mokytis kartu, toks mokymas/is duoda galimybę pažvelgti į realybę kitų akimis, vietoj to verčiant juos pažvelgti į realybę per savo pačių ribotą vaizdą. Tokiu būdu

kyla naujos temos ir pažinimas tęsiasi. Todėl mokymo/si bendruomenėje pagrindinis mokymo/si metodas, labiausiai atspindintis pažinimo esmę (iš asmens vidaus į išorę) - dialogo metodas. Dialogo esminės taisyklės padeda gerbti vienas kito pažeidžiamumą ir išvengti nepageidaujamos diskusijos dar jai neprasidėjus. Dialogo gairės ir taisyklės padeda laikytis pagarbaus mąstymo ir elgesio tiek su savimi, tiek su kitais. Geras mokymas/is gali vykti įvairiomis formomis ir naudoti daugybę pokalbio variantų; ir tai gali transformuoti mokymą/si. Bet visa tai vyksta tik esant gerai lyderystei.

Taigi mokyme/si svarbu suvokti šiuos esminius aspektus: mokymas/is kyla iš mokytojo vidinių galių (jo identiteto ir integralumo), mokytojui svarbu sukurti tiesos siekiančią bendruomenę, mokymo/si gėris priklauso nuo to, kaip mokytojas išlaiko transcendencijos aspektą mokyme/si ir interaktyvus, dinamiškas požiūris ar būdas mokyme/si tampantis asmens įgalinimu. Taigi visas mokslas priklauso nuo to, kaip žmonės susiburia apie svarbius, didžius dalykus aktyvioje tiesos siekiančioje bendruomenėje.

Šiandien reikia tokių mokytojų, puoselėjančių viziją, kylančią iš mokytojo asmenybės. Tada nereikia kaltinti institucijų. Mokytojas turi gerbti įsipareigojimą svarbiam dalykui – mokymui/si. Vidinis prieštaravimas vyksta siekiant harmonijos su išoriniais veiksniais. Svarbu suvokti, kad negalima daugiau kolaboruoti su tuo, kas prievartautų pačio mokytojo integralumą. Mokymas/is tampa vis viešesnis ir jam reikia drąsos. Nebijoti kritikos, o ją priimti rimtai ir iš visų. Bausti ne kitus, o save, jei to reikia.

Išvados

1. Vienas iš svarbiausių edukacinių socialinio darbo aspektų yra socialinio darbuotojo - mokytojo - asmuo, jo vidinis pasaulis, jo identitetas ir integralumas. Todėl geras mokymas/is reikalauja savęs pažinimo (intelektualinio, emocinio ir dvasinio). Nuo mokytojo minėtų vidinių galių priklauso jo autoritetas.

2. Įvairūs gyvenimo paradoksai tampa ir mokymo/si realybe, ir juos reikia priimti. Mokymo/si paradoksai yra pačiuose mokymo/si ištakose, žmogaus egzistencijoje ir visuomenėje bei apima visas gyvenimo dimensijas ir sritis. Paradoksų priėmimas - galimybė mokytojui tobulėti. Jie padeda mokytojui pažinti save ir sukurti mokymo/si erdvę.

3. Kitas svarbus edukacinis socialinio darbo aspektas - sukurti mokymosi erdvę, kurioje būtų praktikuojama tiesos siekianti bendruomenė kaip pažinimo pagrindas. Tam išskiriami du tiesos pažinimo ir mokymo/si būdai: linijinis, statiškas, hierarchinis ir apskritiminis, interaktyvus, dinamiškas. Pastarasis mokyme/si tampa asmens ir visuomenės įgalinimo ir transformacijos įrankiu.

4. Pažinime ir mokyme/si taip pat svarbus yra transcendentinis aspektas, t.y. paprasčiausia realybė, verta pagarbos, ar tiesiog transcendentinis santykis, kurio pagrindas yra pagarba. Atvirumas transcencijai apsaugo pažinimo bendruomenę nuo absoliutizmo ir reliatyvizmo. Pažinimas bendruomenėje kyla iš transcendentinio principo, galinčio išreikšti save begaline įvairove formų ir technikų, priklausomai nuo mokytojo identiteto ir integralumo.

5. Pažinimas bendruomenėje galbūt turėtų būti sutelktas ne į mokytoją, ne į mokinį, bet į dalyką kaip objektą, esantį mokinio ir mokytojo dėmesio centre. Taip tiesos siekianti bendruomenė leidžia studentams, klientams mokytis kartu ir suteikia galimybę pažvelgti į realybę kitų akimis. Tokiu atveju pagrindinis mokymo/si metodas, labiausiai atspindintis pažinimo esmę (iš asmens vidaus į išorę) - dialogo metodas.

Literatūra

1. Baršauskienė V. Leliūgienė I. Sociokultūrinis darbas bendruomenėje. Kaunas. Technologija, 2001.
2. Bruner B. The Culture of Education. USA. Harword University Press, 1996.
3. Buber M. Dialogo principas I: Aš ir Tu. Vilnius. Katalikų pasaulis, 1998.
4. Dillard A. Teaching a Stone to Talk. New York: HarperCollins, 1882.
5. Freire P. Pedagogy of the Oppressed. New York. Continuum, 1997.
6. Gadamer H. G. Truth and Method. New York. Crosroad, 1982.
7. Groome T. Educating for Life. Texas Thomas More Press, 1998.
8. Jarvis P. Mokymo paradoksai. Kaunas. VDU, 2001.
9. Husserl E. Crisis of European Sciences and Transcendental Philosophy. Evanston, 1970.
10. Lakeland P. Postmodernity. Mineapolis. Fortress Press, 1997.
11. Palmer, P. The Courage to Teach. Jossey-Bass Publishers, San Francisko, 1999.
12. Rilke R. M. Rodin and Other Prose Pieces. London. Quartet Books, 1986.
13. Tanner K. Theories of Culture. Mineapolis. Fortress Press, 1997.
14. Wojtyła K. Asmuo ir veiksmas. Vilnius. Aidai, 1997.

ESSENTIAL EDUCATIONAL ASPECTS OF SOCIAL WORK

D. Verbylė

Key words: educational aspect of social work, teacher, good teaching, identity, integrity, transcendental aspect, community of truth-knowing, the way of teaching, dialogue.

Summary

The article presents the few essential educational aspects of social work. The first aspect of social work is a social worker as an educator (his identity and integrity). This requires knowing of self intellectually, emotionally and spiritually, on which the authority of educator depends on. The second aspect of social work is to create the teaching environment, in which the truth-seeking community would be practised as the basic of teaching. There are two kinds of truth-knowing or teaching are represented; and they are following: static, hierarchical and interactive, dynamical; and their adventures and disadvantages. The third aspect of social work is the transcendental principal presented as the specificity of knowing in the community. That principle can be expressed in the variety of forms and techniques depending on the identity and integrity of the teacher. That kind of teaching is presented as concentrated to the object being at the centre of attention of both the teacher and the student. This teaching allows student and client to study together and gives the possibility to see the reality through the eyes of others. In this case the main teaching method is a dialogue, the most reflecting the essence of knowing (from the inner person the outer world).

Correspondence to: daliaverbyle@gmail.com

Gauta 2014-06-26